

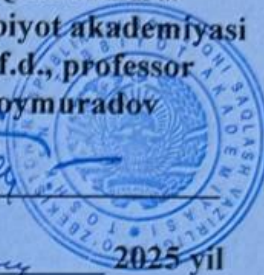
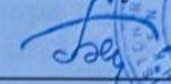
O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI
RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN TERAPIYA VA TIBBIY
REABILITATSIYA ILMIIY-AMALIIY TIBBIYOT MARKAZI**

**«REVMATOID ARTRIT» NOZOLOGIYASI BO'YICHA
MILLIY TIBBIY STANDART**

Toshkent-2025

«TASDIQLAYMAN»
Toshkent tibbiyot akademiyasi
rektori t.f.d., professor
Sh.A.Boymuradov

23 may 2025 yil

«REVMATOID ARTRIT» NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY TIBBIY STANDART

TOSHKENT 2025

«REVMATOID ARTRIT»

NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDART

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo‘yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo‘yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo‘yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
M05-M06 M05.0 M05.1 M05.2 M05.3 M05.8 M05.9 M06 M06.0 M06.1 M06.2 M06.3 M06.4 M06.8 M06.9	Seropozitiv revmatoid artrit Felti sindromi; O‘pkaning revmatoid kasalligi (j99.0); Revmatoid vaskulit; Boshqa a‘zo va tizimlarga tarqalgan revmatoid artrit; Boshqa seropozitiv revmatoid artritlar; Noaniq seropozitiv revmatoid artrit; Boshqa revmatoid artritlar Seronegativ revmatoid artrit; kattalarda rivojlanadigan Still kasalligi; Revmatoid bursit; Revmatoid tugunchalar; Yallig‘lanishli poliartropatiya; Boshqa aniqlashtirilgan revmatoid artritlar; Noaniq revmatoid artrit	OSh; Revmatolog.	Terapevt, Ortoped - travmatolog; Rentgenolog; Fizioterapiya shifokori; Nevrolog; Xalq tabobati shifokori.	Revmatolog.	Terapevt; Ortoped - travmatolog; Rentgenolog; Fizioterapiya shifokori, Xalq tabobati shifokori.

MKB 11	
FA20 Revmatoid artrit	FA20.0 Eroziyali revmatoid artrit
FA20.00 Bo'g'imdan tashqari zararlanishsiz eroziyali revmatoid artrit	FA20.01 Splenomegaliya va leykopeniya bilan kechuvchi eroziyali revmatoid artrit
FA20.02 O'pka kasalliklari bilan kechuvchi eroziyali revmatoid artrit	FA20.03 Eroziyali revmatoid vaskulit
FA20.04 Eroziyali revmatoid tugun	FA20.0Y Boshqa aniqlangan eroziyali revmatoid artrit turlari
FA20.0Z Aniqlanmagan eroziyali revmatoid artrit	FA20.1 Eroziyasiz revmatoid artrit
FA20.10 Bo'g'imdan tashqari zararlanishsiz eroziyasiz revmatoid artrit	FA20.11 Splenomegaliya va leykopeniya bilan kechuvchi eroziyasiz revmatoid artrit
FA20.12 O'pka kasalliklari bilan kechuvchi eroziyasiz revmatoid artrit	FA20.13 Eroziyasiz revmatoid vaskulit
FA20.14 Eroziyasiz revmatoid tugun	FA20.1Y Boshqa aniqlangan eroziyasiz revmatoid artrit turlari
FA20.1Z Aniqlanmagan eroziyasiz revmatoid artrit	FA20.Z Aniqlanmagan revmatoid artrit

REVMATOID ARTRIT NOZOLOGIYA BO‘YICHA TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko‘rsatish darajasi va turi bo‘yicha					Xizmat ko‘rsatish yoki tekshiruvni o‘tkazish minimal soni (<i>har bir davolangan holat uchun</i>)	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Mutaxassis (shifokor) maslahati Asosiy:	1. Osh - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko‘rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.	+					2-4 marta	Ambulator yordam: 7 kun. Statsionar yordam: 10 kun, og‘ir va o‘ta og‘ir kechishi uchun 12 kungacha, Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalarida 14 kungacha.
	2. Revmatolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko‘rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.		+	+	+	+	2-4 marta	
Izoh: Ko‘rsatmaga muvofiq takroriy qo‘shimcha mutaxassislar ko‘rigi tavsiya etiladi								
Mutaxassis (shifokor) maslahati Qo‘shimcha:	1. Ortoped-travmatolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko‘rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.		+	+	+	+	1 marta	
	2. Terapevt - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko‘rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.	+	+	+	+	+	1 marta	
	3. Nevrolog - shikoyatlar, anamnez, obyektiv ko‘rik, fizikal va klinik tekshiruvlar.		+	+	+	+	1 marta	
	4. Fizioterapevt - fizioterapevtik muolajalar.		+	+	+	+	2 marta	
	5. Xalq tabobati shifokori		+	+	+	+	1 marta	
Izoh: - bemorda qo‘shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda va ko‘rsatmaga muvofiq boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarining ko‘rigi o‘tkazilishi mumkin;								
	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili	+	+	+	+	+	4 marta	

Laborator tekshiruvlar Asosiy:	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili	+	+	+	+	+	2 marta	
	3. RO tahlili		+	+	+	+	4 marta	
	4. S reaktiv oqsil miqdorini aniqlash		+	+	+	+	4 marta	
	5. Biokimyoviy analizlar: Qondagi ALT, AST, qand miqdorini aniqlash, qondagi triglitseridlar, YuZL, PZL, kreatinin		+	+	+	+	2 marta	
	6. ASSP (Siklik sitrullin saqlovchi peptid antitelolari)				+	+	1 marta	
Izoh: Laborator tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.								
	1. gepatit V, S, OIV viruslari markerlari				+	+	1 marta	
	2. Homiladorlikka test	+	+	+	+	+	1 marta	
	3. Mantu tuberkulin sinamasi va/yoki Diaskin testi				+	+	1 marta	
Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlar o'tkazilishi mumkin.								
Instrumental tekshiruvlar Asosiy:	1. Qo'l va oyoq kaftlarining obzor rentgenografiyasi;	+	+	+	+	+	1 marta	
	2. Bo'g'imlar UTT			+	+	+	2 marta	
Izoh: Instrumental tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.								
Instrumental tekshiruvlar Qo'shimcha:	1. Bo'g'imlar MRT				+	+	1 marta	
Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin.								
*STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA: tuman darajasi - yuqori darajadagi faollik, RA ning tizimli ko'rinishlari; viloyat darajasi - GIBVni tayinlash to'g'risidagi masalani hal qilish; respublika darajasi - interkurrent infeksiya, septik artrit, kasallikning yoki dori bilan davolashning boshqa og'ir asoratlari rivojlanishi.								

DAVOLASH TADBIRLARI

Medikamentoz davo

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi							
o'smaga qarshi vosita,	2,5 mg, 5 mg		+	+	+	+	2,5 mg, 5 mg	Uzoq vaqt,tabl.
antimetabolit Metotreksat	tabletkalar, ichishga, 7,5-15mg haftada 1-2 marta						tabletkalar, ichishga, 10- 15mg haftada 1- 2 marta	
o'smaga qarshi vosita, antimetabolit Metotreksat	oldindan to'ldirilgan shprislar 7,5 -22,5 mg teri ostiga, haftada 1marta		+	+	+	+	7,5-25 mg To'ldirilgan shpris / xaftada 1 marta	Uzoq vaqt, to'ldirilgan shpris
Immunodepressant Leflunomid	20 mg tabletkalar, ichishga, 10-20 mg, kuniga 1 marta		+	+	+	+	1 tabl.	Uzoq vaqt,tabl.
sulfanilamidli vosita Sulfasalazin	500mg tabletkalar, ichishga, kuniga 2-3 marta		+	+	+	+	3 tabl.	Uzoq vaqt,tabl.
bezgakka qarshi vosita Gidroksixloroxin	200mg tabletkalar, ichishga, kuniga 1-2 marta		+	+	+	+	1 tabl.	Uzoq vaqt,tabl.
Glyukokortikosteroid prednizolon	5 mg tabletkalar, ichishga, 0,3–0,5 mg/kg/sutka, sxema bo'yicha		+	+	+	+	Sxema bo'yicha	Individual sxema bo'yicha
Glyukokortikosteroid prednizolon	ampula, 1ml /30mg, 30mg-120mg, t/i tomchilatib, kuniga 1 marta		+	+	+	+	Sxema bo'yicha	Individual sxema bo'yicha

Glyukokortikosteroid metilprednizolon	tabletkalar 4 mg, 16mg, 0,3–0,5 mg/kg/sutka, sxema bo'yicha		+	+	+	+	Sxema bo'yicha	Individual sxema bo'yicha
Glyukokortikosteroid metilprednizolon	flakon 250 mg, v/i, tomchilab, 250mg, 1 maxal/sutkada		+	+	+	+	Sxema bo'yicha	1 flakon
GIBV, α -O'NO ingibitori Etanersept	shpris-ruchka 25mg va 50mg, teri ostiga, haftasiga 25 mg 2 mahal yoki 50 mg 1 mahal.		+	+	+	+	1 shpris-ruchka 1-2 maxal/xaftada	Uzoq vaqt, shpris ruchka
GIBV, α -O'NO ingibitori Adalimumab*	shpris-ruchka 40 mg t/o 1 maxal/2 xaftada		+	+	+	+	1 shpris-ruchka/2 xaftada	Uzoq vaqt
GIBV, α -O'NO Golimumab*	50-100 mg t/o, 1 maxal/oyda		+	+	+	+	1 maxal/oyda	Uzoq vaqt
GIBV, α -O'NO Infliksimab*	5 mg/kg v/i, 0,2,6 xaftada, keyin har 6 haftada		+	+	+	+	0,2,6 haftada, keyin har 6 haftada	Uzoq vaqt
GIBV, α -O'NO sertolizumab	200 mg t/o har 2 haftada		+	+	+	+	1 shpris-ruchka/2 haftada	Uzoq vaqt
GIBV, monoklonal antitanalar guruhidagi o'smaga qarshi vositalar Rituksimab	flakonlar 500mg/50 ml in'eksiyaga eritma tayyorlash uchun konsentrat, 1000 (500) mg, t/i tomchilatib, davolashning 1-va 15-kunlari, 6 oydan so'ng yana takrorlanadi				+	+	v/i 2 kurs, 500–1000 mg dozada 6 oydan keyin takrorlash	Uzoq vaqt, flakon
T-hujayra kostimulyatsiya ingibitorlari Abatasept	125 mg t/o har hafta yoki v/i infuziya, kattalar uchun bir martalik doza 0.5-1 g.				+	+	Har hafta yoki v/i infuziya 0, 2, 4 haftalarda, keyin har 4 haftada.	Uzoq vaqt
GIBV Interleykin-6 ingibitorlari Totsilizumab	flakon 80 mg/4 ml, 200mg/10ml infuziyaga eritma tayyorlash uchun konsentrat, 4 yoki 8 mg/kg, v/i tomchilatib kamida 1 soat davomida, 4 haftada 1 marta				+	+	8 mg/kg v/i har oyda	Uzoq vaqt, flakon

GIBV Interleykin-6 ingibitorlari Totsilizumab	shpris-tyubik 162mg/0,9 ml, teri ostiga eritma, haftada 1 marta		+	+	+	+	162 mg t/o har haftada	Uzoq vaqt, shpris tyubik
(tsBPVP)Tofatsitinib*	Tabletka 5 mg 2 maxal/sut		+	+	+	+	2 tabl.	Uzoq vaqt
(tsBPVP)Baritsitinib*	Tabletka 4 mg 1 maxal/sut		+	+	+	+	1 tabl.	Uzoq vaqt
(tsBPVP)Upatatsinib*	Tabletka 15 mg 1 maxal/sut		+	+	+	+	1 tabl.	Uzoq vaqt
(NYaQV) Asetaminofen (parasetamol)	500 mg tabletka - ichishga- 2-3 marta/kuniga	+	+	+	+	+	2 tabl.	40 tabl.
(NYaQV) Diklofenak	Tabletka 25mg, 50 mg; Ichishga- kuniga 2-3 marta 100 mg tabletka, kapsula- ichishga- kuniga 1 marta 3ml 25mg/ml ampula- m/o- kuniga 1-2 marta 1ml 75mg/ml ampula- m/o- kuniga 1-2 marta	+	+	+	+	+	2 tabl.	40 tabl.
(NYaQV) Aseklofenak	Tabletka 100 mg, ichishga- kuniga 2 marta	+	+	+	+	+	2 tabl.	60 tabl.
(NYaQV) Indometatsin	Tabletka 25 mg - ichishga kuniga 2-3 marta	+	+	+	+	+	2 tabl.	20 tabl.
(NYaQV) Ketorolak	Tabletka 10 mg - ichishga- kuniga 1-4 marta 30mg/ml ampula- v/i, m/o- kuniga 1-3 marta	+	+	+	+	+	2 tabl. 2 amp.	10 tabl. 5 amp.

(NYaQV) Ibuprofen	Tabletka 200 mg - ichishga- kuniga 3-4 marta 400 mg tabletka- ichishga- kuniga 2-3 marta 800 mg 2 tabletka- ichishga-kuniga 1 marta	+	+	+	+	+	3 tabl. 2 tabl. 1 tabl.	60 tabl.
(NYaQV) Naproksen	Tabletka 250mg, 500mg - ichishga- kuniga 2 marta Tabletka 275mg, 550mg	+	+	+	+	+	2 tabl. 1 tabl.	60 tabl.
	- ichishga- kuniga 1-2 marta							
(NYaQV) Ketoprofen	Kapsula 50 mg - ichishga- kuniga 3-4 marta Tabletka 100 mg - ichishga- kuniga 1-2 marta Tabletka va kapsula 150 mg - ichishga- kuniga 1 marta Ampula 2 ml 50mg/ml - m/o, v/i- kuniga 1-2 marta	+	+	+	+	+	3 kaps. 2 tabl. 1 tabl. 1 amp.	10 tabl 5 amp.
(NYaQV) Deksketoprofen	Tabletka 12,5 mg, 25mg 25 mg ichishga eritma tayyorlash uchun granulali paketcha- ichishga- kuniga 1-3 marta 2 ml 25mg/ml ampula- m/o yoki v/i-kuniga 1-2 marta	+	+	+	+	+	2 tabl. 1 amp.	20 tabl. 5 amp.

(NYaQV) Tenoksikam	Tabletka 20 mg - ichishga-kuniga 1 marta Liofillangan kukun 20 mg va erituvchi flakon- m/o, v/i-kuniga 1 marta	+	+	+	+	+	1 tabl. 1 flakon.	30 tabl. 5 flakon.
(NYaQV) Lornoksikam	Tabletka 4 mg -ichishga- kuniga 2-3 Tabletka 8mg -ichishga- kuniga 1-2 marta Flakon 8 mg v/i va m/o kiritish uchun eritma tayyorlashga liofilizat- v/i, m/o- kuniga 1-2 marta	+	+	+	+	+	2 tabl. 1 tabl. 1 flakon.	60 tabl. 5 flakon.
(NYaQV) Piroksikam	Kapsula 10 mg, 20 mg, tabletka- ichishga- kuniga 1 marta Ampula 20mg/ml - kuniga 1 marta	+	+	+	+	+	1 tabl. 1 amp.	10 tabl. 3 amp.
(NYaQV) Meloksikam	Tabletka 7,5 mg; 15 mg - ichishga- kuniga 2 marta Ampula 15mg/1,5ml - m/o- kuniga 1 marta	+	+	+	+	+	2 tabl. 1 amp.	60 tabl. 5 amp.
(NYaQV) Nimesulid	Tabletka 100 mg, 100 mg/2 g suspenziya tayyorlab ichish uchun granula- ichishga- kuniga 2 marta	+	+	+	+	+	2 susp.	60 susp.
(NYaQV) Etodolak	Tabletka 400 mg, 600 mg - ichishga- kuniga 2 marta	+	+	+	+	+	2 tabl.	30 tabl.
(NYaQV) Etorikoksib	Kapsula 200 mg; ichishga – kuniga 2 maxal	+	+	+	+	+	1 kaps.	30 kaps.
(NYaQV) selekoksib	Tabletka 60 mg, 90 mg, 120 mg - ichishga- kuniga 1 marta	+	+	+	+	+	2 tabl.	60 tabl.

Vitamin Foliy kislotasi	Tabletka 1 mg, 5 mg, ichishga, kuniga 2-3 marta		+	+	+	+	Sxema bo'yicha	Individual, sxema bo'yicha
Kalsiy	Tabletka 1000–1200 mg/sut	+	+	+	+	+	1000–1200 mg/sut	Sxema bo'yicha
Vitamin D	800–1000 ME/sut	+	+	+	+	+	800–1000 ME/sut	Sxema bo'yicha

Izoh: O'zbekiston Respublikasida ro'yxatdan o'tmagan dori vositalarining klinik bayonnomaga kiritilishi bepul tibbiy yordamning kafolatlangan hajmi doirasida va majburiy ijtimoiy tibbiy sug'urta tizimida harajatlarni qoplash uchun asos bo'lmaydi.

Davolash tadbirlari (medikamentoz davolar)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozasi	Bir kurslik dozasi
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozasi va qo'llanilishi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Betametazon dipropionat/natriya fosfat (bo'g'im ichi in'eksiyasi)	7 mg/ml-1,0 ml in'eksiya uchun suspenziya		+	+	+	+	1 ml.	1 susp.
Triamsinolon asetonid (bo'g'im ichi in'eksiyasi)	40 mg/ml - 1,0 ml in'eksiya uchun suspenziya		+	+	+	+	1 ml	1 susp.

Izoh: Milliy klinik protokollarda keltirilgan dovolash rejimlaridan (ushbu asosiy va qo'shimcha dori vositalarning har xil kombinatsiyalari) kasallikning og'irlik darajasiga va ko'rsatmaga muvofiq holda foydalaniladi, hamda ushbu protokollarga mos ravishda qo'shimcha dori vositalar va qo'shimcha usullar tavsiya etilishi mumkin.

Ushbu dori vositalarning bir kurslik dozasi faqat kasallikning aynan shu xuruj (qo'zish) davrida ambulator yoki statsionar yordamini ko'rsatish uchun ishlatiladigan miqdori ko'rsatilgan.

(REJALI JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari

Revmatoid artrit 3-4 bosqichlarida yoki asoratlar kelib chiqqanda, masalan, bo'g'im ichi sinishlari kuzatilganda, bemor jarrohlik amaliyoti o'tkaziladi			+	+
Izoh: Endoprotezlash jarroxlik amaliyoti ortoped-travmatolog mutaxassislar tomonidan o'tkaziladi.				

PARHEZ STOLI/DIETA

Ovqatlanish tartibi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
15 – stol, doimiy tana vaznini kamaytirish uchun	+	+	+	+	+

DISPANSERIZATSIYA

Dispanserizatsiya Tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. OShP: Bemorlarni o'rgatish - bemorga moslashtirilgan va kasallik haqida ma'lumot, turmush tarzini o'zgartirish bo'yicha tavsiyalar, vazn yo'qotish va jismoniy mashqlar zarurligini o'z ichiga oladi	+		2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	doimiy
	2. Revmatolog: kasallik xurujini oldini olish; davoni doimiy korreksiyalash; dorilar asoratlari kelib chiqishini oldini olish; fizioterapevtik va davolovchi jismoniy mashqlarni belgilash.		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	3. Ortoped-travmatolog: zarur ortopedik tavsiyalar beriladi – ortezlar, tayoq yoki boshqa yordamchi vositalar (qo'ltiq tayoqchalari, g'ildirak yurituvchilar (xodunki), ramkalar va boshqalar) bilan yurish.		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	4. Fizioterapevt shifokori ko'rigi.		+	2 marta yiliga	
Izoh: <i>Qo'shimcha kasalliklarning og'irligini baholash uchun holatdan kelib chiqib boshqa tor doiradagi mutaxassilar maslahati tavsiya etiladi.</i>					
Laborator tekshiruvlar	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili	+		2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	doimiy
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili	+		2 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	3. RO tahlili		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	4. S reaktiv oqsil miqdorini aniqlash		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	

	5. Biokimyoviy analizlar: Qondagi ALT, AST, bilirubin, qand miqdorini aniqlash, qondagi triglitseridlar, YuZL, PZL, qon zardobida siydik kislotasi, kreatinin		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab
	6. ASSP		+	1 marta yiliga

Izoh: Qo'shimcha kasalliklarning og'irligini baholash uchun hamda holatdan kelib chiqib laborator tekshirishlar o'tkaziladi.

Instrumental tekshiruvlar	1. Qo'l va oyoq kaftlarining obzor rentgenografiyasi	+		1 marta yiliga	doimiy
----------------------------------	--	---	--	----------------	---------------

Izoh: Qo'shimcha kasalliklarning og'irligini baholash uchun hamda holatdan kelib chiqib boshqa qo'shimcha instrumental tekshirishlar o'tkaziladi.

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ SKRINING)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. OShP: Bemorlarni o'rgatish - bemorga moslashtirilgan va kasallik haqida ma'lumot, turmush tarzini o'zgartirish bo'yicha tavsiyalar, vazn yo'qotish va jismoniy mashqlar zarurligini o'z ichiga oladi	+		2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	doimiy
	2. Revmatolog: kasallik xurujini oldini olish; davoni doimiy korreksiyalash; dorilar asoratlari kelib chiqishini oldini olish; fizioterapevtik va davolovchi jismoniy mashqlarni belgilash.		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	3. Ortoped-travmatolog: zarur ortopedik tavsiyalar beriladi – ortezlar, tayoq yoki boshqa yordamchi vositalar (qo'ltiq tayoqchalari, g'ildirak yurituvchilar (xodunki), ramkalar va boshqalar) bilan yurish.		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	4. Fizioterapevt shifokori ko'rigi.		+	2 marta yiliga	

Laborator tekshiruvlar	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili	+		2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	doimiy
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili	+		2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	3. RO tahlili		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	4. S reaktiv oqsil miqdorini aniqlash		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	5. Biokimyoviy analizlar: Qondagi ALT, AST, bilirubin, qand miqdorini aniqlash, qondagi triglitseridlar, YuZL, PZL, kreatinin		+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	6. ASSP		+	1-2 maxal yiliga og'irlik darajasiga qarab	
Instrumental tekshiruvlar	1. Qo'l va oyoq kaftlarining obzor rentgenografiyasi	+		1 marta yiliga	doimiy
Profilaktika usullar	1. Birlamchi profilaktika – RA xavf omillariga ta'sir – sog'lom turmush tarzi, jismoniy tarbiya, to'g'ri ovqatlanish va parodontitni davolash.	+	+	2 marta yiliga	doimiy
	2. Ikkilamchi profilaktika - RA bilan og'rigan bemorlarni o'qitish, vazn kamaytirish, jismoniy mashqlar, ortopedik tavsiyalar.	+	+	2 marta yiliga	
	3. Uchlamchi profilaktika – RA bilan og'rigan bemorlarning asoratlarini rehabilitatsiya qilish.	+	+	2 marta yiliga	
Izoh: Profilaktik chora-tadbirlar asosan OSH, revmatolog va ortoped-travmatolog shifokorlari tomonidan amalga oshiriladi.					

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OShP/OP / KTMP	Statsionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
---------------------------	-----------------------	---------------	----------------	-----------------------	------------------------	------------------------

Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. OShP: Bemorlarni o'rgatish - bemorga moslashtirilgan va kasallik haqida ma'lumot, turmush tarzini o'zgartirish bo'yicha tavsiyalar, vazn yo'qotish va jismoniy mashqlar zarurligini o'z ichiga oladi	+	+		2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	doimiy
	2. Revmatolog: kasallik xurujini oldini olish; davoni doimiy korreksiyalash; dorilar asoratlari kelib chiqishini oldini olish; fizioterapevtik va davolovchi jismoniy mashqlarni belgilash.		+	+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	3. Ortoped-travmatolog: zarur ortopedik tavsiyalar beriladi – ortezlar, tayoq yoki boshqa yordamchi vositalar (qo'ltiq tayoqchalari, g'ildirak yurituvchilar (xodunki), ramkalar va boshqalar) bilan yurish.		+	+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	4. Fizioterapevt shifokori ko'rigi.		+	+	2 marta yiliga	
Izoh: Reabilitatsiya chora-tadbirlari har bir bemorga individual, kasallik bosqichi va kelib chiqqan asoratlar turiga qarab tavsiya etiladi						
Laborator tekshiruvlar	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili		+	+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	doimiy
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili		+	+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	3. RO tahlili		+	+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	4. S reaktiv oqsil miqdorini aniqlash		+	+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	5. Biokimyoviy analizlar: Qondagi ALT, AST, bilirubin, qand miqdorini aniqlash, qondagi triglitseridlar, YuZL, PZL, kreatinin		+	+	2-4 marta yiliga og'irlik darajasiga qarab	
	6. ASSP		+	+	1-2 maxal yiliga og'irlik darajasiga qarab	
Izoh: Reabilitatsiya chora-tadbirlari har bir bemorga individual, kasallik bosqichi va kelib chiqqan asoratlar turiga qarab tavsiya etiladi						
Instrumental tekshiruvlar	1. . Qo'l va oyoq kaftlarining obzor rentgenografiyasi		+	+	2 marta yiliga	doimiy
Izoh: Reabilitatsiya chora-tadbirlari har bir bemorga individual, kasallik bosqichi va kelib chiqqan asoratlar turiga qarab tavsiya etiladi						

Reabilitatsion usullar	Bemorlarni o'rgatish - bemorga moslashtirilgan va kasallik haqida ma'lumot, turmush tarzini o'zgartirish bo'yicha tavsiyalar, vazn yo'qotish va jismoniy mashqlar zarurligini o'z ichiga oladi	+	+		2 marta yiliga	doimiy
	kasallik xurujini oldini olish; davoni doimiy korreksiyalash; dorilar asoratlari kelib chiqishini oldini olish; fizioterapevtik va davolovchi jismoniy mashqlarni belgilash.		+	+	2 marta yiliga	
	ortopedik tavsiyalar beriladi – ortezlar, tayoq yoki boshqa yordamchi vositalar (qo'ltiq tayoqchalari, g'ildirak yurituvchilar (xodunki), ramkalar va boshqalar) bilan yurish.	+	+	+	2 marta yiliga	

Izoh: Reabilitatsiya chora-tadbirlari har bir bemorga individual, kasallik bosqichi va kelib chiqqan asoratlarni turiga qarab tavsiya etiladi